

Utvecklingsplan för allmänna kommunala aktivitetsplatser och lekplatser

Fastställd av
Kommunstyrelsen 2017-01-11 § 19
Tekniska utskottet 2017-06-13 § 65

Diarienummer KS 2010/269

BAKRUND

I Vaggeryds kommun finns idag ett tjugotal allmänna kommunala lekplatser som förvaltas av tekniska kontoret. Många av dessa har funnits i många år och har en traditionell och likartad utformning. I samband med att samhällena och bostadsområdena utvecklas har behovet av en generell översyn över lekplatsernas placering, utformning och förvaltning ökat. 2015-09-28 antog Kommunfullmäktige en ny policy för allmänna kommunala aktivitetsplatser och lekplatser.

I Policyn tydliggörs vem som ansvarar för vad inom detta område där flera förvaltningar på olika sätt kan bidra med kompetens och resurser fördelas ansvaret på följande sätt:

- Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för förskolor och skolors pedagogiska utegårdar/skolgårdar.
- Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för aktivitetsplatserna i Skillingaryd och Vaggeryd, samt kommunens badplatser.
- Tekniska utskottet ansvarar för kommunens allmänna lekplatser för barn.

Policyn tydliggör också att den inte omfattar Barn- och utbildningsnämndens ansvar för förskolor och skolors utegårdar som hör samman med den pedagogiska verksamheten.

Med utgångspunkt från policyn har denna utvecklingsplan för de allmänna kommunala lekplatserna tagits fram. Planen grundar sig förutom diskussioner i tekniska utskottet på studiebesök i andra kommuner, inläsning av andra kommuners lekplatsprogram och inventering av kommunens befintliga lekplatser. Utvecklingsplanen beskriver övergripande hur de allmänna kommunala lekplatserna ska placeras, utformas och utvecklas på längre sikt (omkring 10 år).

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för aktivitetsplatser i Vaggeryds kommun. Inriktningen för dessa platser är att stimulera alla åldrar till fri fysisk och kreativ aktivitet. Aktivitetsplatserna ska vara en plats för möten mellan människor, en plats för vila och rörelse. Utformningen ska utgå från ett genusmart förhållningssätt. Platserna ska skapa tillgänglighet (integration, WiFi, HotSpot).

Ledorden är:

kreativiet, träning och motion, lek, utmaningar, tävling, skugga, årstider, flexibilitet, möjligheter till att äta, säkerhet och trygghet (inkl. belysning), hälsa, socialt, kommunikation, spontanitet, musik, ljud och tystnad, möten, uppträdanden samt hygien.

Den övergripande målsättningen för Vaggeryds kommuns allmänna kommunala lekplatser är att:

De ska vara en mötesplats för barn i alla åldrar och med olika förutsättningar, där lek kan stimulera dem i deras fysiska (motoriskt och hälsomässigt) och psykiska (personligt och i samspel med andra barn och vuxna) utveckling.

PLACERING

Flera faktorer har betydelse när det gäller planering och placering av och allmänna kommunala lekplatser i Vaggeryds kommun. Kommunen har en yta på ca 830 kvadratkilometer med flera tätorter och en levande landsbygd.

Målsättningen är att det ska finnas en aktivitetsplats vardera i kommunens största samhällen, Skillingaryd och Vaggeryd.

Skillingaryd – Gropabäcken i anslutning till mejeritomten.

Vaggeryd – I området kring familjecentralen.

Kommunens allmänna lekplatser ska finnas i alla större boendeyrken i kommunen, Bondstorp, Hok, Klevshult, Skillingaryd och Vaggeryd. Placeringen av en allmän kommunal lekplats ska ta hänsyn till förskola/skolas placering, men förskola/skolan ska inte ersätta en kommunal allmän lekplats.

Placeringen måste ta hänsyn till vart människor faktiskt bor, människors olika åldrar och möjligheter att förflytta sig, närhet till andra liknande miljöer (förskola/skola, friluftsområden), närhet till industriområden och trafik med mera. Kommunen ska sträva efter att placera allmänna kommunala lekplatser så att man kan förflytta sig till och mellan dem genom stråk av gång- och cykelvägar. Närhet till grönytor och parkmiljö med avstånd till industri och trafikmiljöer ska beaktas.

Utgångspunkten för planering och placering av kommunala allmänna lekplatser är att avståndet till en lekplats inte bör vara större än att ett barn i skolåldern själv ska kunna gå dit. Ett skäligt avstånd anses därför att barn inte ska ha längre än omkring 600 meter till närmaste allmänna kommunala lekplats. Vardaglig lek/närlek bör lösas på, eller i närheten av, den egna fastigheten.

PLANERING

Aktivitetsplatser

Aktivitetsplatsernas exakta placering och utformning kommer att tas fram efter hand som respektive område växer fram. Inriktningen på aktivitetsplatserna ska vara olika.

I Skillingaryd ska aktivitetsplatsen utformas i naturmaterial och efter topografin på platsen. Det kan bli stubbar att hoppa på i bäcken, hängbroar i träd, klätterredskap i naturmaterial m.m. Skaterampen i Skillingaryd flyttas från pocketparken till aktivitetsplatsen vid mejeritomten.

Aktivitetsplatsen i Vaggeryd kommer att ha en annan inriktning med en mer traditionell utformning. Tanken är en mer tillrättalagd utrustning, samt en kulturell inriktning med dansmöjligheter och framträdandemöjligheter med scen/trapp/läktare/parkour-del. Tillrättalagd utrustning kan vara färdiga lusthus för dans, möjlighet till att koppla upp sig med musik, klätterräddning, olika ytor för olika aktiviteter.

Lekplatser

Med ett tjugotal lekplatser i kommunen som delvis är i behov av renovering har tekniska utskottet i och med denna utvecklingsplan ett perspektiv på omkring tio år då de flesta lekplatser i kommunen ska vara utbytta. Detta betyder att tekniska kontoret har omkring två lekplatser per år att arbeta aktivt med.

En del behöver bara renoveras och byggas om, en del behöver flyttas och en del kan slås ihop. Med nedanstående plan preciserar tekniska utskottet i vilken ordning och på vilket sätt lekplatserna ska utvecklas i kommunen. Beroende på olika yttre omständigheter såsom ekonomiska förutsättningar, utveckling av nya bostadsområden etc. kan detaljerna i planen att behöva ändras. I samband med det årliga budgetarbetet fastställs vilken/vilka lekplatser som ska byggas om.

Lekplatsernas exakta placering och utformning kommer att tas fram efter hand som ombyggnaden ska göras. Planen anger ungefärlig placering och inriktning. Viss utveckling innebär större förändringar och kommer att kräva längre förberedelsestid medan mindre justeringar kan göras snabbare.

LEKPLATSUTFORMNING

Lekplatsernas utformning och innehåll kommer med denna lekplatsplan att ändra inriktning något. Tanken är att platsen i högre grad ska styra utformning och innehåll. Miljöerna runt lekplatsen och den naturliga terrängen ska styra. Naturliga inslag ska behållas såsom äldre träd, höjdskillnader, berg eller bäckar. Där det är lämpligt kommer lekplatsen att utformas längs med en gång- och cykelväg i ett längre stråk med flera olika "stationer". Lekplatserna ska vara mer rumsligt integrerade för att främja lokal förankring, integration och öka tryggheten i området. Tanken är också att i högre grad använda platsens naturliga förutsättningar för att stimulera och inspirera barnens lek och utveckling.

Det finns också en ambition att lekplatserna ska variera så att de inte ser precis lika ut. Genom ett varierat utbud av lekplatser och lekredskap kan möten mellan olika barn stimuleras. Tillgängligheten både till lekplatsen och på lekplatsen kan möjliggöras och attrahera fler barn. På lekplatsen ska det finnas utrymme för möten mellan barn och vuxna. De ska kunna fungera som mötesplatser och broar över generations- och kulturgränser.

Vissa basdelar kommer att finnas på varje lekplats såsom lekredskap i form av gunga, rutschkana eller klätterställning, en plats att sitta, äta och träffas, en öppen lekyta för spel och spring i benen, en anslagstavla för information och egna teckningar, samt belysning. Därutöver ska någon form av väderskydd, samt boll- och lekplank finnas. I första hand ska man kunna ta sig till lekplatsen via anslutande gång- och cykelvägar, men det bör också gå att ta sig dit med bil för de barn som sitter i rullstol eller de som kommer lite längre ifrån.

BONDSTORP

I Bondstorp finns den allmänna kommunala lekplatsen vid Ekbacken.

Lekplatsen placering är bra utifrån att den ska vara tillgänglig inom 600 meter för ortens invånare och ligger centralt i orten. Idag är lekplatsen något sliten och traditionellt utformad. En framtida modernisering skulle kunna innebära att vissa lekredskapen bytas ut och spridas lite mer, samt att en picknick- och grillplats anläggs i anslutning till Ekbacken och angränsande hagmark. Utgångspunkten för utvecklingen kan vara ett naturtema kring fåglar och vatten.

Namn: Ekbacken

HOK

Idag finns det två allmänna kommunala lekplatser i Hok. En vid Björkvägen och en vid Transtigen.

Lekplatsen vid Björkvägen ligger omgärdad av villor och är i huvudsak endast attraktiv för de kringboende. Villavägar omgärdar området som delvis används som långtidsparkering för de som bor runt lekplatsen (husvagnar, släpkärror etc).

Björkvägen i Hok

Lekplatsen vid Transtigen ligger bättre till än den på Björkvägen. Den ligger lite högre och ingår i ett större grönområde. Gång- och cykelvägar ansluter liksom villaväg med återvändsgränd. Skolan ligger dock väldigt nära så den attraherar mest de närboende.

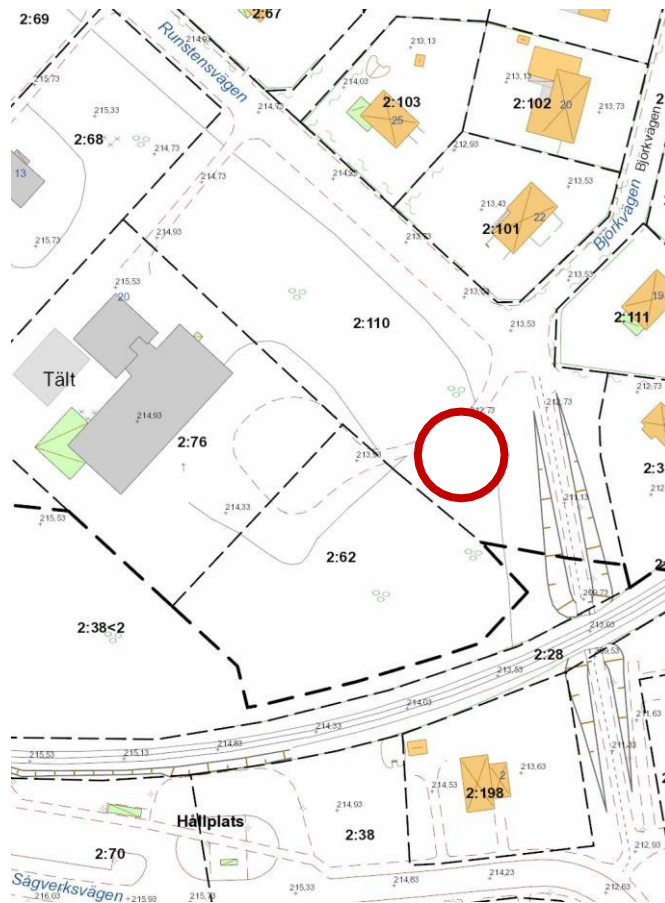
Transtigen i Hok

Större vägar och järnvägen gör att Hok som ort är väldigt uppdelat för att hitta en bra naturlig placering för en central lite större områdeslekplats. Två lite större bostadsområden delas av järnväg och industrier. I det södra området finns skolans utegård så en mer central placering är önskvärd. Idrottsplatsen ligger på andra sidan järnvägen lite längre norr ut.

Utvecklingsplanen är att befintliga lekplatser slås ihop och placeras på en mer central plats i Hok. Vid runstenen i Hok. Där går cykelvägen under järnvägen och hållplatser till kollektivtrafiken finns in närheten. En ny mer centralt belägen lekplats tror vi skulle locka fler besökare och kunna bli en ny mötesplats på orten.

Det negativa med en placering vid runstenen är den närbelägna industri som finns. Även järnvägen ligger relativt nära, vilket den gör på många platser i Hok. Detta skulle dock kunna dämpas detta genom mindre plank, vallar och vegetation. Kanske någon form av "amfiteater". Den nya lekplatsen skulle förslagsvis utformas med ett tema kring historia och viktigtiden för att knyta an till runstenen på platsen. De befintliga lekplatserna avvecklas efter det att den nya byggs upp.

Namn: Runstenen

KLEVSHULT

I Klevshult finns en lekplats som är integrerad med skolan och förskolan, samt en allmän kommunal lekplats vid Ljunggatan. Lekplatsen vid Ljunggatan ligger öppet men ändå instängt för andra besökare än de som bor precis intill. Lekplatsen är traditionellt utformad. Villagator omgärdar delvis området som också används som parkering.

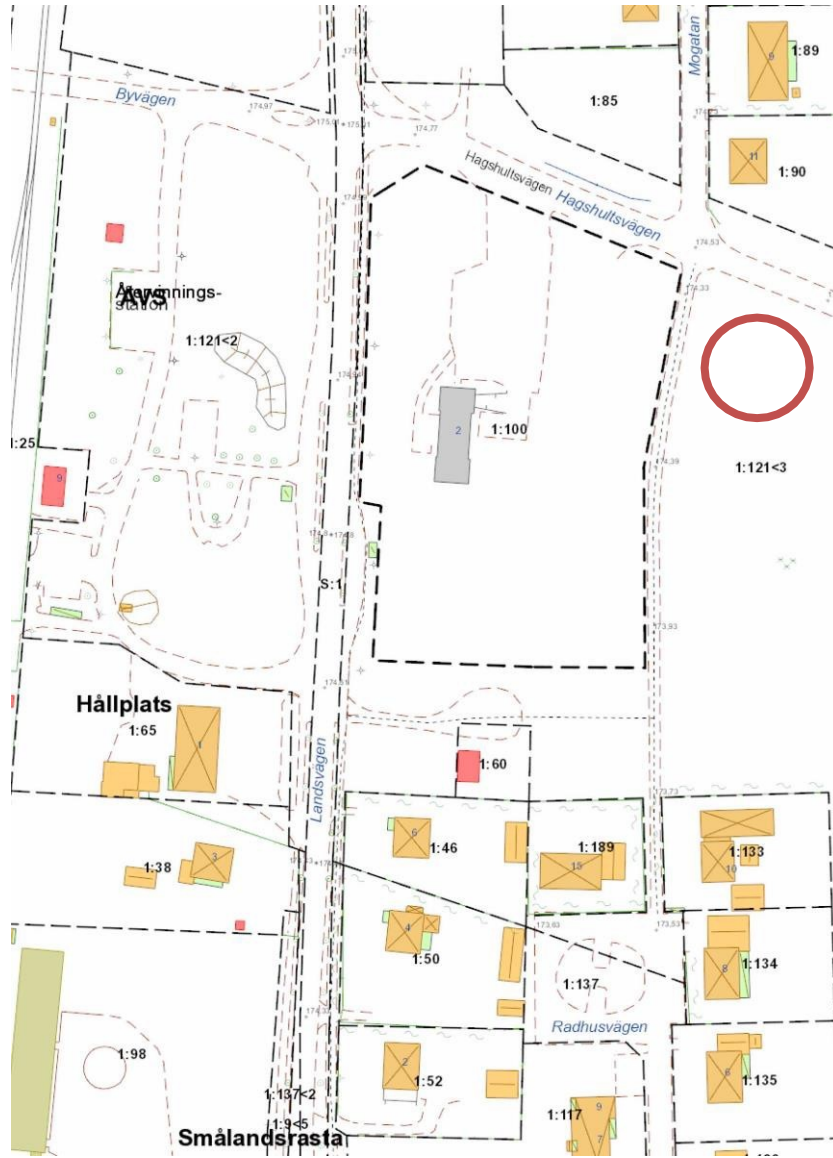
Ljunggatan i Klevshult

Lekplatsen flyttas till en mer central plats i Klevshult för att skapa en större områdeslekplats. Vid Hagshultsvägen blir den mer tillgänglig för hela orten och kunna utvecklas som en mötesplats med nya lekredskap. Närheten till Turess torg med busshållplats och tågstation är en fördel. Eventuellt kan temat för lekplatsen vara transport och trafik. Den befintliga lekplatsen avvecklas efter det att den nya byggs upp.

Hagshultsvägen i Klevshult

Namn: Lastbilen

SKILLINGARYD

Idag finns det sju allmänna kommunala lekplatser i Skillingaryd. De är inte riktigt jämnt fördelade geografiskt på orten som är väldigt långsmal. Två lekplatser planeras slås ihop till en större lekplats i norra delen av Skillingaryd. Och två lekplatser planeras slås ihop till en större i sydvästra Skillingaryd. Det saknas en lekplats i centrala Skillingaryd där en större aktivitetsplats i gropabäcken nu planeras. En del av aktivitetsplatsen kommer att bestå av en lekplats för barn. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för framtagandet av aktivitetsplatsen.

Norra Skillingaryd - Alshult och Tallbacken

Lekplatserna i norra Skillingaryd ligger dels vid Alshultsområdet och dels vid Tallbacken. Lekplatsen i Alshult är väldigt liten och ligger väldigt nära privata tomter. Utvecklingsmöjligheterna för lekplatsen är mycket begränsade.

Alshult i Skillingaryd

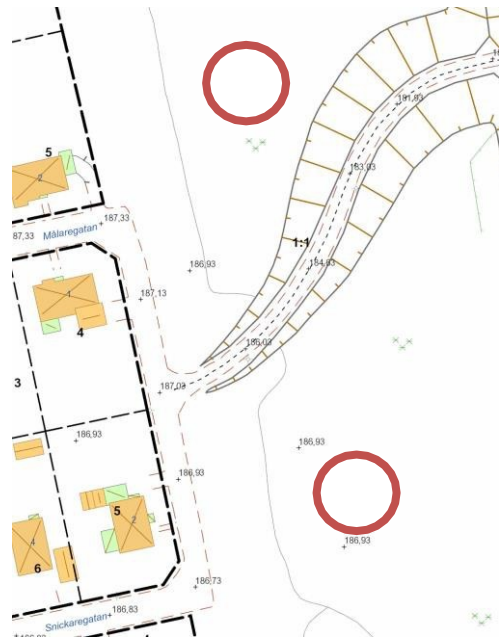
Lekplatsen Tallbacken i norra Skillingaryd ligger precis intill en förskola och är omgärdad av villagator.

Tallbacken i Skillingaryd

Lekplatserna Alshult och Tallbacken slås ihop och flyttas till nordväst om gångtunneln under motorvägen till Fågelforsdammen. En mer utvecklingsbar plats som angränsar till det välbesökta Fågelforsområdet. Temat kan vara natur, skog, sagoväsen. De befintliga lekplatserna avvecklas efter det att den nya byggs upp.

Gång- och cykelvägen mot tunneln under motorvägen

Namn: Fågelfors

Lagagatan

Lekplatsen vid Lagagatan har en bra befintlig placering och används flitigt. Den behöver dock rustas upp och till exempel tillföra ett "bullerplank" mot motorvägen. Temat föreslås vara transport och trafik.

Lagagatan i Skillingaryd

Namn: Bussen

Fåglabäck

Fåglabäcksområdet är relativt nytt och håller fortfarande på att utvecklas. Läget på områdets lekplats är bra liksom standarden. Den kan dock utvecklas med bättre sittplatser etc. Tema kring blommor och ängar.

Fåglabäck i Skillingaryd

Namn: Smörblomman

Marielund

I Marielundsområdet finns sex grönytor som skulle kunna användas för lekplatsmiljöer. Idag finns en mer traditionell lekplats i en yta och en fotbollsplan i en annan. Planen är att utveckla ett "lekplatsstråk" i området där det finns olika stationer i flera av grönytor. Området där dagens lekplats är belägen är något kuperad och det skulle behållas och kanske förstärkas. Temat kan då vara berg och höjder och eventuellt klättring. Grönytan mellan dessa är mindre men skulle också kunna användas för till exempel ett klätterredskap.

Marielund (västra) i Skillingaryd

Marielund (östra) i Skillingaryd

Marielund (mitten) i Skillingaryd

Namn: Höjden

Önnemovägen och Femkampen

I sydvästra Skillingaryd finns Önnemovägen, Femkampsområdet och Eksområdet. I områdena finns både skola och förskola, och två allmänna kommunala lekplatser. En mellan Önnemovägen och en förskola. Den är modernt utformad, har en bra placering och är i bra skick. Den ligger dock väldigt nära en förskola.

Önnemovägen i Skillingaryd

Den andra allmänna kommunala lekplatsen ligger mitt i femkampsområdet och har en relativt bra placering, men attraherar troligen endast de närboende då den är lite instängd i villaområdet. Lekplatsen är sliten och traditionellt utformad.

Femkampen i Skillingaryd

Dessa lekplatser slås ihop och flyttas till en något mer central plats mellan de tre områdena vid gång- och cykelvägen och en liten bäck. Nackdelen med placeringen är en närbelägen industri som bör avgränsas med plank eller liknande. Temat föreslås till djur och natur. De befintliga lekplatserna avvecklas efter det att den nya byggts upp.

Norr om Femkampen i Skillingaryd

Namn: Femkampen

VAGGERYD

I Vaggeryd är de åtta allmänna kommunala lekplatserna inte jämnt fördelade geografiskt. I vissa områden är det tätt mellan lekplatserna, medan andra områden saknar en närbelägen lekplats helt. Nedanstående omfördelning av lekplatserna inom Vaggeryds tätort planeras. En utgångspunkt har bland annat varit diskussionerna om utvecklingen av nya bostadsområden och en centralt belägen aktivitetsplats. Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för framtagandet av aktivitetsplatsen.

Centrum – Folkets Hus och Bäckalyckevägen

Lekplatsen vid Folkets hus är bra placerad ur tillgänglighetsperspektiv. Den nås både med bil, cykel och till fots. Ändå ligger den lite vid sidan av och störs inte nämvärt av närliggande trafik. Lekplatsen vid Bäckalyckevägen är inte lika tillgänglig utan svår att hitta till med bara en liten grusväg mellan villorna.

Lekplatsen vid Folkets hus bör med tanke på sitt centrala, tillgängliga och vackra läge utvecklas till en ”centrumlekplats”. Den ska utvecklas till en lekplats som helt utformas ur tillgänglighets perspektiv med särskild matta för rörelsehindrade. Tema centrum och hus.

Folkets Hus i Vaggeryd

Lekplatsen innanför Bäckalyckevägen är mycket instängd mellan villorna. Den är mycket svår att hitta om man inte bor precis intill. Den är traditionellt utformad och börjar bli sliten. Lekplatsen avvecklas när intilliggande lekplatser har byggts ut.

Bäckalyckevägen i Vaggeryd

Namn: Centrum

Torsbo

Lekplatsen på Torsbo-området ligger visserligen ganska centralt i området. Platsen är dock inte särskilt tillgänglig. Lekplatsen avvecklas när intilliggande lekplats läng Hjortsjön har byggts ut.

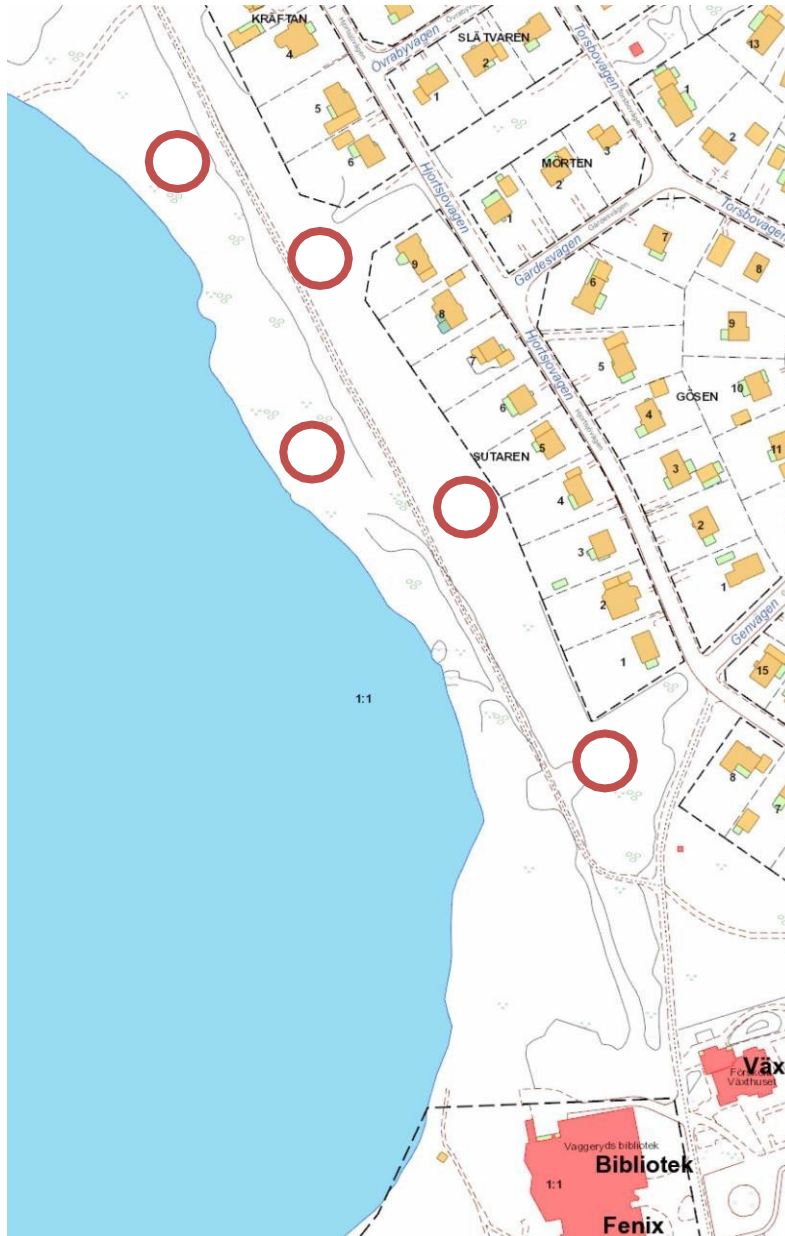

Torsbo i Vaggeryd

För att använda Hjortsjöns attraktivitet förläggs istället att ”ett lekplatsstråk” någonstans mellan Fenix och badplatsen, vilket skulle öka områdets rekreativmöjligheter ytterligare. Tanken med lekplatsen är att dra ut den på en längre sträcka med till exempel någon form av ”hinderbana”, eller med flera olika ”lekstationer”. Ett fisktema ses som naturligt in den omgivningen.

Hjortsjön i Vaggeryd

Flera olika platser kan användas för lek längs med Hjortsjön i Vaggeryd

Namn: Fisken

Linnarbäcken

Parken kring Linnarbäcken är ett trivsamt område som kan användas mer genom att bland annat utveckla lekplatsen i området. Området skulle kunna utvecklas som ett utflyktsmål för till exempel förskolor. Temat skulle kunna vara sagor och sagoväsen, men också kojar.

Linnarbäcken i Vaggeryd

Namn: Linnarbäcken

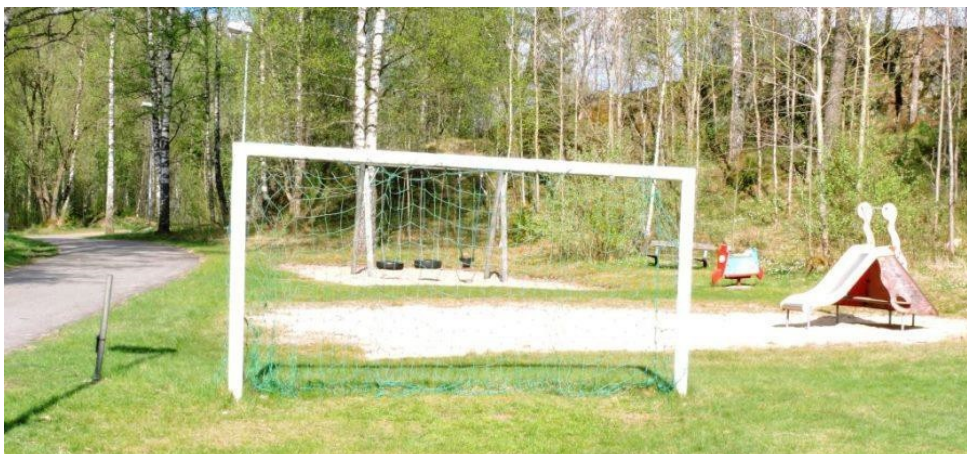
Södra Park – Kvarnen, Äviksstigen, Dammgatan och Masmästaregatan

I Södra Park-området finns idag fyra allmänna kommunala lekplatser i varierande skick. Kvarnen ligger på en udde där Lagan böjer sig och ligger bra till. Den är utformad utifrån ett modernare tänk och lekredskapen är lite mer spridda. Den kan utvecklas tillsammans med föreslagna "lekplatsstråk" länge med Lagan.

Kvarnen i Vaggeryd

Åviksstigen är en mycket liten lekplats som ligger inträngd i slutet av en liten återvändsgata. Lekparken är i dåligt skick och avvecklas i samband med att lekplatsstråket längs med Lagan uppförs.

Åviksstigen i Vaggeryd

Lekplatsen på Dammgatan i Vaggeryd ligger öppet med villagator runt om. Vilket innebär att grönområdet även används som långtidsparkering för husvagnar och släpkärror. Lekplatsen attraherar mest de kringboende med sitt platta läge och traditionella innehåll. Lekplatsen avvecklas när intilliggande lekplats längs med Lagan har byggts ut.

Dammgatan i Vaggeryd

Inklämd i ett hörn ligger Masmästaregatas lekplats som är mycket svår att hitta till om man inte bor intill. Lekplatsen är dock i bra skick och ligger intill en fin kulle. Lekplatsen avvecklas när intilliggande lekplats längs med Lagan har byggts ut.

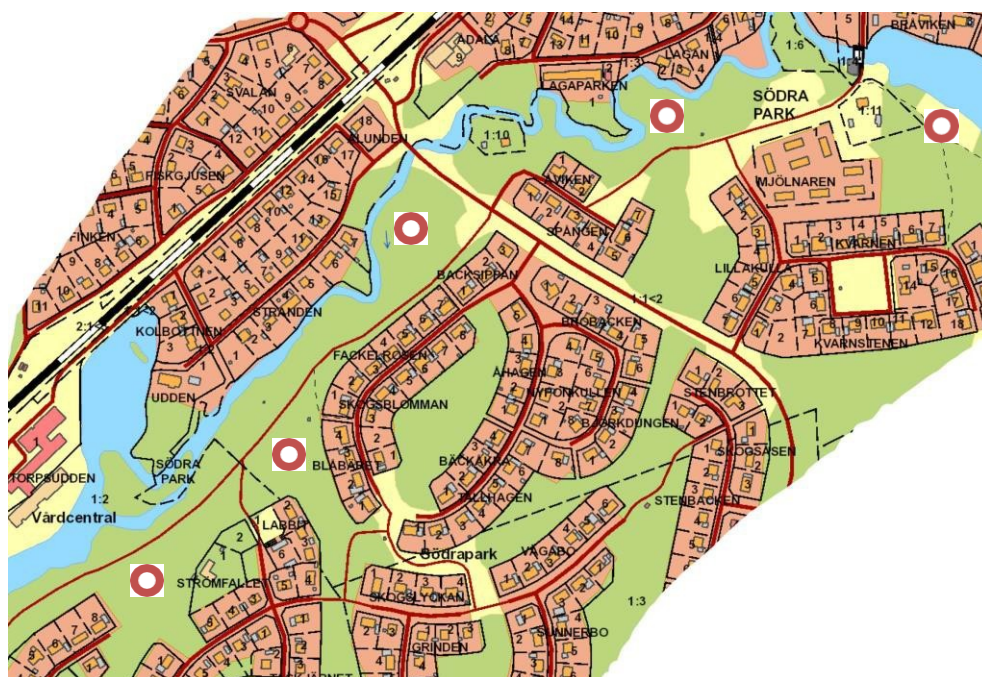
Masmästaregatan i Vaggeryd

De fyra allmänna kommunala lekplatser som finns i området läggs ihop till ett ”lekplatsstråk” med flera olika ”stationer” längs med Lagan mellan Masmästargatan och Missionsparken. Då kan ett naturligt rekreationsstråk anläggas som lyfter hela området. Temat för alla dessa lekplatser bör kretsa kring natur, skog, troll etc.

Lagan i Vaggeryd

Flera olika platser kan användas för lek längs med Lagan i Vaggeryd

Namn: Stråket

Västra strand

Västra strands lekplats är bra placerad vid närheten till Hjortsjön. Viss ombyggnad skulle kunna lyfta platsen ytterligare. Till exempel kan lekredskapen spridas mer och en grillplats anläggas. Temat kan gärna vara strand och sand.

Västra Strand i Vaggeryd

Namn: Sanden

Östermo

Lekplatsen i Östermo ligger bra placerad och är i relativt bra skick. Viss rumslig ombyggnad skulle kunna göras för att öka attraktiviteten för lekplatsen och en grillplats skulle kunna lyfta området. Temat skulle kunna vara djur och lantbruk/landsbygd.

Östermo i Vaggeryd

Namn: Gården

OMBYGGNADSPLAN

Ort och lekplats	Prioritets- ordning
Klevshult – Lastbilen	1
Vaggeryd – Stråket/Lagan	2
Bondstorp – Ekbacken	3
Hok - Runstenen	4
Skillingaryd – Fågelfors	5
Vaggeryd – Centrum Folkets hus	6
Byarum	7
Skillingaryd – Höjden/Marielund	8
Skillingaryd – Bussen/Lagagatan	9
Vaggeryd – Fisken/Torsbo	10
Skillingaryd – Femkampen	11
Vaggeryd – Gården/Östermo	12
Vaggeryd – Linnarbäcken	13
Vaggeryd – Sanden/ Västra Strand	14
Skillingaryd – Smörblomman/ Fåglabäck	15